

**ПЛАН ЗА РОДОВА
ЕДНАКВОСТ (ПРЕ) 2025–
2030
ЈАВЕН ПРЕГЛЕД**

РЕАКТОР – ИСТРАЖУВАЊЕ ВО АКЦИЈА

КОИ СМЕ НИЕ И ЗОШТО Е ВАЖНА РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ

Реактор – Истражување во акција е феминистичка истражувачка организација ориентирана кон политики која работи во Северна Македонија и низ Западен Балкан. Нашата работа е фокусирана на унапредување на **родовата еднаквост, социјалната правда, младинското учество и инклузивниот урбан развој**, со силен акцент на застапување засновано на докази, партиципативни истражувања и граѓанско учество. Централен дел од нашата мисија е **родовото сензитивизирање и диверзифицирање на процесите за пристапување кон ЕУ**, обезбедувајќи родовата еднаквост и интерсекциската инклузија да се третираат како клучни, а не само дополнителни, елементи на демократските реформи и усогласувањето на политиките.

Родовата еднаквост не е само тематска област на нашите истражувања и застапување; таа е основна институционална вредност што го обликува начинот на кој ја управуваме организацијата, како соработуваме со партнерите и заедниците и како ги разбираме одговорноста, моќта и отчетноста. Нашиот План за родова еднаквост (ПРЕ) утврдува како овие вредности ги преточуваме во секојдневната организациска практика.

ШТО ВКЛУЧУВА НАШИОТ ПЛАН ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ

Планот за родова еднаквост (ПРЕ) 2025–2030 ги формализира долгогодишните заложби и практики на Реактор поврзани со родовата еднаквост. Тој утврдува **јасни цели, одговорности и механизми за следење** со цел родовата еднаквост да биде вградена во сите области на нашата работа.

ПРЕ е развиен **во согласност со меѓународните и стандардите на Европската Унија**, вклучително и барањата истражувачките организации да имаат воспоставен План за родова еднаквост. Тој е замислен како жив и пропорционален инструмент, прилагоден на реалностите на феминистичка истражувачка организација која функционира во средина на проектно финансирање.

Планот се применува на сите вработени, соработници, консултанти, управувачки тела и партнери вклучени во активностите на Реактор.

УПРАВУВАЊЕ, ОДГОВОРНОСТ И РЕСУРСИ

Одговорноста за спроведувањето на Планот за родова еднаквост (ПРЕ) ја носат **управувачките структури** на Реактор, вклучително и највисоката извршна функција – Претседателот, како и телата за стратешки надзор – Собранието и Советодавно-извршниот одбор. Секојдневната координација се обезбедува преку вишото раководство и назначена **контакт-точка за родова еднаквост**.

Родовата еднаквост не се третира како изолирана задача, туку е вклучена (мејнстримирана) низ управувањето, проектниот менаџмент, човечките ресурси, како и финансиските и оперативните процедури. Организацијата се обврзува да обезбеди соодветни човечки, финансиски и временски ресурси за поддршка на спроведувањето, вклучително и време на вработените за следење и учење, активности за јакнење на капацитетите и родово сензитивен организациски развој. Овие заложби се реализираат на начин кој е реален и одржлив во контекст на проектно финансирање.

СОБИРАЊЕ НА ПОДАТОЦИ, ЕТИКА И ОТЧЕТНОСТ

Како **феминистички истражувачки тинк-тенк**, Реактор посветува големо внимание на етичките и одговорни практики за ракување со податоци. Внатрешно, организацијата ги разгледува релевантните податоци разделени според пол и род, поврзани со вработувањето, регрутацијата, договорите, лидерските улоги, учеството во донесување одлуки и пристапот до флексибилни работни аранжмани. Овие податоци се користат за **организациско учење и рефлексija**, а не за надзор.

Надворешно, сите истражувачки активности што вклучуваат лични или чувствителни податоци се спроведуваат во согласност со **GDPR, националното законодавство и внатрешните политики на Реактор за истражувачка етика, заштита на податоци, приватност и доверливост**. Посебно внимание се посветува на информираната согласност, анонимизацијата, безбедноста на податоците и заштитата на учесниците од маргинализирани или ранливи групи.

РАМНОТЕЖА ПОМЕЃУ РАБОТАТА И ПРИВАТНИОТ ЖИВОТ И ОРГАНИЗАЦИСКА КУЛТУРА

Реактор препознава дека **обврските за грижа, финансиската несигурност и емоционалниот труд се родово определени**, особено во граѓанското општество и истражувачката работа. Затоа, организацијата промовира **организациска култура свесна за грижа**, вклучувајќи флексибилни работни аранжмани, транспарентни политики за отсуство и почитување на личните граници и благосостојбата.

Редовните внатрешни дискусии за работното оптоварување, стресот и исцрпеноста поддржуваат колективна рефлексija и меѓусебна отчетност. Флексибилните аранжмани се нормализирани за сите родови, без стигма или негативно влијание врз професионалниот развој.

ЛИДЕРСТВО, РЕГРУТАЦИЈА И ФЕР ВРАБОТУВАЊЕ

Управувањето на Реактор го рефлектира **силното женско лидерство**, во согласност со нашата феминистичка мисија и со пошироките трендови во секторите за истражување и граѓанско општество, каде што жените се повеќе застапени. Процесите на регрутација често привлекуваат повеќе апликации од жени, додека апликациите од мажи се помалку застапени во одредени тематски области.

Истовремено, сите одлуки за регрутација и унапредување се базирани на **транспарентни, меритократски критериуми**. Реактор применува строги принципи на еднакви можности, родово неутрални описи на работни позиции и фер практики за наградување. Организацијата го зема предвид родовото влијание на **краткорочните договори и променливоста на финансирањето** и вложува дополнителни напори за обезбедување на правичност, транспарентност и јасна комуникација во услови на ограничени ресурси.

ПРЕВЕНЦИЈА НА РОДОВО-БАЗИРАНО НАСИЛСТВО, ВОЗНЕМИРУВАЊЕ И ЗЛОУПОТРЕБА

Реактор има **нулта толеранција** кон сексуално вознемирување, родово-базирано насилство, злоупотреба на моќ и сексуална експлоатација и злоупотреба. Оваа заложба е заснована на разбирањето дека ваквите штети се поврзани со **структурни дисбаланси на моќ** и можат да се јават во организациски, истражувачки и партнерски контексти.

ПРЕ се надоврзува на внатрешните политики на Реактор за вознемирување и сексуално вознемирување, како и на нашата **Политика за превенција на сексуална експлоатација и злоупотреба (PSEA)**, оценета според стандардите на UNICEF. Јасни механизми за пријавување, доверливост, заштита од одмазда и пристапи ориентирани кон преживеани, базирани на разбирање на траума, се применуваат во сите организациски активности.

РОД ВО ИСТРАЖУВАЊЕ, ЗАСТАПУВАЊЕ И ЕУ ПРОЦЕСИ

Родовата еднаквост е интегрирана во **сите фази на истражувачката и програмската работа на Реактор** – од дизајнот на истражувањата и собирањето податоци до препораките за политики, застапувањето и комуникацијата. Интерсекциските феминистички пристапи го водат анализирањето, осигурувајќи различните форми на нееднаквост да бидат препознаени и адресирани.

Клучен елемент на работата на Реактор е заложбата за **мејнстримирање на родовата еднаквост во процесите на пристапување кон ЕУ и секторските реформи**. Преку постојано ангажирање со јавните институции, граѓанското општество и регионалните и европските платформи, Реактор работи на вградување на родовите перспективи во сите области на политики и граѓански дијалог.

УЧЕЊЕ, СЛЕДЕЊЕ И ПРЕГЛЕД

Реактор ја разбира родовата еднаквост како **континуиран процес на учење**. Редовна рефлексивност, насочени обуки и учење преку врсници преку регионални и меѓународни мрежи го поддржуваат институционалното учење и прилагодување.

Спроведувањето на ПРЕ се прегледува **годишно** од страна на раководството и управувачките тела. Следењето ги комбинира квантитативните податоци со квалитативната евалуација на правичноста, транспарентноста и пропорционалноста, особено во контекст на ограничувањата на финансирањето. Овој јавен преглед на ПРЕ на Реактор е достапен за да се обезбеди транспарентност, овозможувајќи почитување на доверливоста и заштитата на податоците.

ВАЛИДНОСТ

Тековниот План за родова еднаквост формално беше усвоен од управувачките тела на Реактор и е валиден за периодот **2025–2030**. Тој ќе се прегледува и ажурира по потреба за да остане прилагодлив на организацискиот развој, промените во контекстот и барањата на ЕУ.

РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ Е ЗАЕДНИЧКА ОДГОВОРНОСТ. НАШИОТ ПРЕ ЈА РЕФЛЕКТИРА ЗАЛОЖБАТА НА РЕАКТОР ДА ГИ ПРАКТИКУВА ВРЕДНОСТИТЕ КОИ ГИ ПРОМОВИРА – ВНАТРЕШНО, ЕТИЧНО И СО ОТЧЕТНОСТ.